

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – PROSTŘEDÍ PRO ŽIVOT – 2025

Materiálová spotřeba a materiálová stopa

Mgr. Jan Kovanda, PhD.

Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy

Číslo a název projektu: SS02030008 Centrum environmentálního výzkumu: Odpadové a oběhové hospodářství a environmentální bezpečnost (CEVOOH)

Prioritní téma programu: Prostředí pro život

Klíčová slova: oběhové hospodářství, domácí materiálová spotřeba (DMC), materiálová stopa (MF), Česká republika

Materiálová spotřeba nebo širěji dematerializace ekonomiky, jejímž cílem je snížení průtoku materiálů ekonomickým systémem, patří k centrálním konceptům přechodu k oběhovému hospodářství. To je dáno tím, že existuje přímá úměra mezi objemem průtoku materiálů ekonomikou a zátěží životního prostředí. Materiálová spotřeba je v současnosti měřena dvěma klíčovými indikátory: domácí materiálovou spotřebou (Domestic Material Consumption – DMC) a surovinovou spotřebou neboli materiálovou stopou (Raw Material Consumption – RMC; Material Footprint – MF). Zatímco DMC započítává přímou spotřebu materiálů rezidenty daného státu, MF bere v potaz veškerou materiálovou spotřebu, ke které došlo v důsledku konečné spotřeby daného státu, tedy například i spotřebu materiálů v jiných státech při výrobě dováženého zboží.

V prezentaci budou představeny způsoby výpočtu obou indikátorů prostřednictvím účetnictví materiálových toků na makroekonomické úrovni (Economy-wide Material Flow Accounting – EW-MFA) a input-output modelování s environmentálním rozšířením (Environmentally Extended Input-Output Modelling – EE-IOM). Dále budou prezentovány hodnoty DMC, MF a jejich komponent pro Českou republiku v časové řadě 1993-2024 a mezinárodní srovnání obou indikátorů. Diskutovány budou kladné a záporné stránky DMC a MF a závěry plynoucí z hodnot a vývoje těchto indikátorů pro materiálovou udržitelnost ČR.